

1.3.2022

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausuntopyyntö 21.2.2022 U 17/2022

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi uusiutuvien kaasujen, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (kaasumarkkina-asetus)

LUT-yliopisto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausunnossaan seuraavasti.

Tavoite

Kaasumarkkina-asetuksen tavoitteena on EUn maakaasumarkkinoiden muuttuessa, kun sähköisiä ja biogeenisiä kaasuja aletaan jaella enemmän, mahdollistaa ja säädellä uusiutuvien ja vähähiilisten kaasujen käyttöönottoa energijärjestelmässä. Ajatus on vähentää fossiilista maakaasua.

On tarpeen luoda pelisäännöt vetyverkolle ja mahdolliselle uusiutuvien kaasujen verkostoille. Sovitut pelisäännöt pienentävät yritysten riskejä.

LUT-yliopisto esittää

On hyvä, että kaasumarkkinat yhdenmukaistetaan ja niissä sovelletaan yhteisiä pelisääntöjä, mutta se, tehdäänkö se kansallisten operaattorien yhteistyönä vai yhteiseurooppalaisesti, on poliittinen valinta. On huomattava, että päästökauppa- ja päästökaupan ulkopuolisen sektorin lisäksi toimenpiteitä tulee kohdistaa maankäyttösektorille. On kuitenkin tärkeää, että pääpaino toimenpiteistä on laitettava fossiilisten mahdollisimman nopealle alasajolle. Maankäyttösektoria ei saa käyttää viivyttämään fossiilisten vähentämistä. On viitteitä siihen, että EUn tiukkoja tavoitteita yritetään fossiilimaiden taholta muuttaa niin, että maankäyttöä tiukennetaan paljon ja fossiilisten käyttöä vastaavasti vähemmän.

Vihreä sähköistyminen ja sillä valmistettu vety, jota käytetään raaka-aineena uusille sähköisille liikennepolttoaineille luovat pohjan Suomeen uudelle kasvuteollisuudelle. Perustaksi tälle tarvitaan sähkön tuotannon ja siirron nopean kasvattamisen mahdollistaminen. Sähkön tarve tulee 4-5 kertaistumaan ja tämän mittaluokan ymmärtäminen ja siihen sovitut kansalliset toimet tulee olla strategian ytimessä. On Suomen etu, jos edistetään biogeenisen hiilidioksidin käyttöä ja talteenottoa (BECCS) sen sijaan, että käytetään fossiiliperäistä hiilidioksidia. LUT-yliopisto korostaa,

että jo nyt Suomeen on syntymässä vilkas vetylaaksojen teollinen symbioosi sähköisten kaasujen ja nesteiden tuottamiseksi.
LUT-yliopisto toteaa, että alan tutkimusta ja kehitystä on tuettava ja korostaa, että kaasujen käytössä tulee lähivuosina iso muutos.

LUT-yliopisto toivoo tarkennettavan
Nykyisessä esityksessä on tavoitteena "Vähintään 5 % vetyä voidaan sekoittaa maakaasun joukkoon." Suomessa haasteeksi tulee:

- Suomalaisen maakaasun korkea puhtaus ts. Keski-eurooppalaisessa maakaasussa on paljon muutakin kuin metaania toisin kuin Suomessa.
- Suomalaisen maakaasuverkon volyymin alaisuus
- Suomalaisen maakaasuverkon rajoitettu virtaussuunta

Siksi on taloudellisesti kestävämpiä, että asetetaan ulkopuolisesti joku raja, joka parhaimmillaan vaatii koko maakaasuverkon uusimista ilman että lisätuloja tulisi mistään. On myös kyseenalaista, että sähkövedyn valmistus perustuisi siihen, että sitä tehtäisiin maakaasuverkon metaaniin sekoitettavaksi.

Lausunnon on laatinut LUT-yliopiston asiantuntija, professori Esa Vakkinen.

Juhani-Matti Saksa
rehtori